

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P., spol. s r.o.**, so sídlom v Ž., v dovolacom konaní zastúpeného spoločnosťou R., s.r.o., so sídlom v B., proti žalovanej **V. J.**, bývajúcej v Ž., v dovolacom konaní zastúpenej Mgr. S. T., advokátom so sídlom v B., **o zaplatenie 7 074,39 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 5 C 253/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. novembra 2010 sp.zn. 12 Co 214/2010 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 293,70 €, na účet spoločnosti R., s.r.o., so sídlom v B., IČO : X., vedený v ČSOB, a.s., č.ú. X., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom zo 14. apríla 2010, č.k. 5 C 253/2009-106 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 7 074,39 € s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania, počítaným od 24. júla 2009 do zaplatenia, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a tiež náhradu trov konania. Vykonanými dôkazmi mal za preukázané, že žalovaná prijala od žalobcu plnenia v žalovanej výške. Keďže žalovaná nebola zamestnankyňou žalobcu, ale jeho spoločníčkou a konateľkou, poberala mzdu bezdôvodne a takto získané plnenie musí žalobcovi vydať. Prijatie plnení žalovanou z titulu mzdy mal preukázané listinnými dôkazmi a výpoveďami konateľov žalobcu.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 25. novembra 2010 sp.zn. 12 Co 214/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania. Vo veci samej tak rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. majúc za to, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa

je vo výroku vecne správny. Vychádzal zo skutkového stavu, ktorý zistil okresný súd, pričom skonštatoval, že súd prvého stupňa vykonal v danej veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, správne zistil skutkový stav a tento správne kvalifikoval aj po právnej stránke. Súd nižšieho stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, v súlade s ustanovením § 132 O.s.p., vyhodnotil dôkazy podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo účastníci uviedli v konaní. Plne sa stotožnil s postupom prvostupňového súdu pri hodnotení dôkazov a keďže odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považoval za postačujúce a presvedčivé, v podrobnostiach na neho odkázal. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ešte uviedol, že súd prvého stupňa podrobne vysvetlil z akého dôvodu a prečo vychádzal z rozhodnutia Okresného súdu v Žiari nad Hronom zo 6. apríla 2009 č.k. 4 C 54/2009-44, ktorým bolo určené, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 5. februára 2009 je neplatné, ďalej ktoré obdobie vzal za rozhodné a prečo na určité obdobie nebolo možné z dôvodu námietky premlčania prihliadať a čo ho nakoniec viedlo k tomu, že nároky žalobcu boli priznané a v akej výške (výdavkové pokladničné bloky, výpisy z bankových účtov, správa Sociálnej poisťovne, pobočka Žiar nad Hronom a iné). Tiež dodal, že ani odvolací súd neuveril tvrdeniu žalovanej, že nevedela, aké výdavkové pokladničné doklady a s akým obsahom podpisuje. Hodnoverne tiež nevysvetlila, prečo a z akého dôvodu prijala finančné prostriedky za obdobie mesiacov október až december 2008 a január 2009, a čo ju viedlo k tomu, aby takto prijaté plnenie bez právneho dôvodu ihneď nevrátila. Tieto okolnosti, ako i okolnosti, ktoré súviseli s manipuláciou a stratou účtovných dokladov, čo bolo dôvodom trestného oznámenia podaného zo strany konateľov žalobcu, nasvedčujú tomu, že žalovanej boli finančné prostriedky vyplatené bez akéhokoľvek právneho dôvodu tak, ako to uzavrel súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí, čím došlo k bezdôvodnému obohateniu (§ 451 a nasl. OZ) a preto ten, kto takéto obohatenie získa, v tomto prípade žalovaná musí ho oprávnenej osobe vydať. Pokiaľ žalovaná v odvolacom konaní predložila listinu, ňou označenú ako dôkaz, ktorý nemohol byť uplatnený pred súdom prvého stupňa, odvolací súd odvolávajúci sa na ustanovenia § 120 ods. 4 a § 205a ods. 1 písm. d/ O.s.p., dospel k názoru, že na tento dôkaz nemožno prihliadnuť, pretože ide o taký dôkaz, ktoré bez ďalšieho pomerne rozsiahleho dokazovania, najmä znaleckého, čo žalovaná nenavrhol, nie je možné jeho hodnovernosť overiť. Taktiež nie je možné s určitosťou uzavrieť ani to, či aj v prípade nariadenia znaleckého dokazovania (vzhľadom na obsah a formu týchto listín) by bolo preukázané, že ide skutočne o výstupy z počítača, ktorý používal žalobca.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie žalovaná. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, prípadne spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Podľa žalovanej súd „nedostatočným spôsobom odôvodnil nepripustenie [...] nových skutočností do konania“, nevykonal ňou navrhované dôkazy na odstránenie pochybností v zistenom skutkovom stave, s odôvodnením, že ich považoval za nedôveryhodné, čím jej odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie ako nedôvodné zamietol. Zároveň žiadal žalovanú zaviazat' k náhrade trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom. Bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie žalovanej treba odmietnuť, pretože nie je prípustné.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Keďže v preskúmvanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom vo výroku svojho rozhodnutia nevyslovil prípustnosť dovolania, ani nebolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, a vo veci samej dosiaľ nebolo dovolacím súdom vydané rozhodnutie, ktoré by bolo pre odvolací súd záväzné,

je nesporné, že prípustnosť dovolania žalovanej z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Dovolací súd sa pritom s ohľadom na námietky žalovanej uvedené v dovolaní osobitne zameral na otázku, či konanie nie je postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. Dospel k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu takéto vady, a teda ani vadu podľa § 237 písm. f/O.s.p., nemajú.

Dôvodom, zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Dovolací súd nepovažuje za opodstatnenú námietku žalovanej, že odvolací súd tým, že neprihliadol na ňou navrhnutý dôkaz, jej odňal možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako

navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 120 ods. 1 OSP). Súd je povinný okrem vecí podľa § 120 ods. 2 O.s.p. (t.j. vecí, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie otcovstva, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev) poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a (§ 120 ods. 4 O.s.p.). Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, alebo má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, alebo ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, alebo ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205a ods. 1 písm. a/, b/,c/ a d/ O.s.p.).

V prejednávanej veci súd prvého stupňa už v predvolaniach na pojednávanie, a rovnako pred vyhlásením rozsudku na pojednávaní konanom dňa 14. apríla 2010, riadne poučil účastníkov konania podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O.s.p. Obidvaja zástupcovia účastníkov vyhlásili, že v danej veci „neoznačujú ďalšie dôkazy, ani nenavrhujú vykonať ďalšie dokazovanie“. Vzhľadom na uvedené, žalobkyňou v odvolacom konaní uplatnený dôkaz nemohol byť dovolacím dôvodom podľa § 205a ods. 1 písm. c/ O.s.p. Keďže v danej veci nešlo ani o prípady uvedené v ustanoveniach § 205a ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p., zostalo posúdiť, či nejde o prípad uvedený v ustanovení § 205a ods. 1 písm. c/ O.s.p., t.j. o prípad, že skutočnosti a dôkazy účastník nemohol bez svojej viny označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Znakom dôkazov a skutočností, ktoré môžu byť odvolacími dôvodmi aj keď neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa v zmysle ostatne uvedeného ustanovenia, je ich *výnimočnosť* a ich viazanosť na konkrétne vymedzené procesné situácie v konaní pred súdom prvého stupňa. Ide o dôkazy a skutočnosti, ktoré účastník nemohol označiť alebo predložiť do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvého stupňa bez svojej viny. Neexistencia viny u účastníka

sa posudzuje, rovnako ako pri dôvodoch obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p., zo striktné procesného hľadiska. Podľa dovolacieho súdu nedostatok procesného zavinenia účastníka spočíva v tom, že hoci skutočnosti a dôkazy v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa objektívne existovali, účastník z procesného hľadiska nezavinil, že sa súd s nimi nemohol oboznámiť, najmä preto, že o nich nevedel a ani inak z procesného hľadiska nezavinil, že nespĺnil svoju povinnosť tvrdenia alebo dôkaznú povinnosť.

Žalovaná v podaní z 30. júna 2010, súdu doručenom 9. júla 2010 („doplnenie dôkazov“), teda 7 mesiacov po rozhodnutí súdu prvého stupňa, tvrdila, že v júni 2010 sa jej podarilo prelomiť heslo k dokumentu v počítači, ktorý počas spoločného podnikania účastníkov používal konateľ žalobcu. Z obsahu spisu (napr. výpoveď svedkyne Ľudmily Tichej na pojednávaní súdu prvého stupňa konanom dňa 14. apríla 2010, vyjadrenie žalobcu doručené súdu 1. októbra 2010) ale vyplýva, že počítač bol dlhšiu dobu (podľa žalobcu viac ako rok a pol) v dispozícii žalovanej. Žalovanej tak nič nebránilo, aby súdu prvého stupňa oznámila, že na pevnom disku počítača sú dokumenty žalobcu, ktoré môžu mať význam pre posúdenie veci, ku ktorým je ale prístup možný len za použitia hesla, ktoré pozná len konateľ žalobcu. Bolo potom vecou súdu prvého stupňa zvážiť, či po zistení hesla od žalobcu, ak by tomu nebránilo zachovanie mlčanlivosti, dôkaz oboznámením predmetných dokumentov vykoná a vyhodnotí.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že žalovaná z procesného hľadiska zavinila, že nespĺnila svoju povinnosť tvrdenia alebo dôkaznú povinnosť už pred súdom prvého stupňa. Ak teda odvolací súd neprihliadol na dôkaz predložený žalovanou po rozhodnutí súdu prvého stupňa, postupoval v súlade s ustanovením § 205a ods. 1 písm. d/ O.s.p. a tak neodňal žalovanej možnosť pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní žalobcovi vznikli trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena za jeden úkon právnej služby činí sumu 237,34 €, pričom patrí za jeden úkon právnej služby a to písomné vyjadrenie k dovolaniu z 21. marca 2011 (§ 11 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Z.z.) a jeden krát režijný paušál v rozsahu jednej stotiny výpočtového základu za úkon právnej služby (§ 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky) v sume 7,41 Eur. Dovolací súd v zhode s doterajšou praxou vzal zreteľ na to, že právny zástupca žalobcu zastupoval tohto účastníka už v konaní pred súdmi nižších stupňov, a preto pri rozhodovaní o výške trov právneho zastúpenia nepriznal žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia aj za úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom. Túto odmenu a uvedený paušál dovolací súd zvýšil v zmysle § 18 ods. 3 vyhlášky o DPH (20 %) 48,95 Eur. Celkove vznikli žalobcovi trovy v sume 293,70 Eur, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. augusta 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová